

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli, și de partea vătămată S.A. "Pescăruș-Dănceni", împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2015, în privința inculpaților

Ceresco Vitalie Vasile, născut la 20 noiembrie 1982, originar al s. Suruceni, r-nul Ialoveni, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;

Ermurachi Andrei Grigorii, născut la 06 noiembrie 1962 în s. Malcoci, r-nul Cotovsc, locuitor al s. Suruceni, r-nul Ialoveni, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;

Frunze Andrei Gheorghii, născut la 04 iulie 1986, originar și locuitor al s. Suruceni, r-nul Ialoveni, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 04.01.2012 – 30.12.2013,
instanța de apel: 21.01.2014 – 07.10.2014,
instanța de recurs: 16.01.2015 – 07.04.2015,
instanța de apel: 05.05.2015 – 21.12.2015,
instanța de recurs: 15.04.2016 – 28.06.2016.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Ialoveni din 30 decembrie 2013, Ceresco Vitalie, Ermurachi Andrei și Frunze Andrei au fost condamnați în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal la amendă în mărime de 300 unități convenționale, ce constituie 6.000 lei, fiecare.

De la inculpați s-a încasat, în mod solidar, în beneficiul S.A. "Pescăruș-Dănceni" prejudiciul material în sumă de 7.606,5 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3.800 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 19 aprilie 2011, aproximativ orele 15.30, inculpații Ceresco V., Ermurachi A. și Frunze A., prin înțelegere prealabilă, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, aflându-se pe teritoriul iazului din s. Suruceni, r-nul Ialoveni, care aparține S.A. "Pescăruș-Dănceni", împărțind rolurile între ei, cu ajutorul unei bărci de cauciuc au înotat pe iaz, unde folosind o undiță electrică la care era unit un acumulator electric, au practicat pescuitul mai multor specii de pești. Ulterior, au încărcat peștele prins, barca și acumulatorul în automobilul de model „Ford Scorpion", care aparține lui Ermurachi A., încercând să părăsească locul infracțiunii, însă au fost depistați de inspectorul piscicol al S.A. "Pescăruș-Dănceni", care a anunțat organele de drept, în rezultat inculpații fiind reținuți.

Potrivit demersului reprezentantului S.A. "Pescăruș-Dănceni", Bortă G., din 25 octombrie 2011, cu nr. 9, conform prevederilor Legii nr. 149-XVI privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura din 08 iunie 2006, au fost efectuate calculele la speciile de pești pescuiți de către inculpați, *astfel fiind pricinuită părții vătămate o daună material considerabilă, în sumă de 7.606,5 lei.*

Instanța de judecată a reținut că inculpații nu au recunoscut vina, declarând analogic că au mers la iazul respectiv pentru a scoate o barcă din apă și a face ordine. Ermurachi A. a procurat peștele de la niște persoane de lângă stația de alimentare din apropierea satului, apoi a mers împreună cu Ceresco V. să-l ia pe Frunze A., care se afla lângă iaz. Ulterior, parcurgând cu automobilul câțiva metri, au fost stopați de un inspector de poliție, care a verificat portbagajul mașinii și, depistând peștele, i-a condus la CP Ialoveni.

Instanța a concluzionat că vina inculpaților a fost dovedită prin probele administrate și a încadrat acțiunile acestora în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, ca tentativă de furt, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Avocatul Dorin Trestianu și inculpatul Ceresco V. au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie achitat.

Apelanții au indicat că inculpatul nu a comis fapta incriminată, iar peștele a fost procurat de Ermurachi A. de la niște persoane care îl vindeau lângă stația de alimentare din apropiere.

Instanța de fond nu a apreciat probele apărării, la baza sentinței fiind puse doar probele acuzării.

Astfel, sentința este una abstractă, nemotivată, instanța încălcând dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 § 1 al CEDO.

Analiza probelor indicate de acuzare nu demonstrează vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate. Declarațiile părții vătămate și ale martorilor acuzării sunt confuze.

Totodată, nu a fost dovedit prin probe concludente că iazul se afla în folosința S.A. "Pescăruș-Dănceni", că inculpatul a pescuit în acest iaz, și că peștele depistat aparține anume părții vătămate.

Mai mult, potrivit Actului de constatare din 20 aprilie 2011, peștele depistat la inculpați era în stare de putrefacție, nefiind probat că acesta a fost pescuit la 19 aprilie 2011, ora 15.30.

3.1. A declarat apel și avocatul Ion Tăut, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Frunze A. să fie achitat.

Apelantul a invocat că inculpatul nu cunoaște proveniența peștelui aflat în portbagajul automobilului ce aparține lui Ermurachi A.

Martorii audiați au confirmat că nu au văzut inculpatul pescuind pe malul iazului din s. Suruceni, r-nul Ialoveni la 19 aprilie 2011, iar potrivit declarațiilor primarului Blăniță V., inculpatului i-a fost încredințată supravegherea și controlul păduricii de pe malul iazului.

Nu este dovedit că inculpații ar fi avut o înțelegerea prealabilă de a sustrage bunuri din proprietatea S.A. "Pescăruș-Dănceni".

3.2. Inculpatul Ermurachi A., la fel, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Apelantul a indicat că S.A. "Pescăruș-Dănceni" nu are statut de victimă, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2010 fiind anulată privatizarea de către S.A. "Pescăruș-Dănceni" a bazinelor acvatice Suruceni nr. 1 și nr. 2, iar prin decizia nr. 5/4 din 02 august 2010, Consiliul local Suruceni a abrogat decizia nr. 2 din 06.02.1995 prin care a fost dat în folosință bazinul acvatic.

Totodată, inculpatul a fost sancționat contravențional pentru prinderea peștelui cu instrumente interzise, pedeapsa fiind executată, iar o pedeapsă dublă este condamnată de Curtea Europeană.

Instanțele de fond și de apel ilegal au anulat procesul-verbal contravențional în privința inculpatului.

3.3. A declarat apel și avocatul Ilie Gîlcă, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Ermurachi A. să fie achitat.

Apelantul a indicat că acuzarea, calificând fapta contravențională prevăzută la art. 114 alin. (5) Cod contravențional - pescuitul cu utilizarea curentului electric, a explozivilor, a substanțelor otrăvitoare, narcotice sau reactive de orice fel, ca fiind una penală, urma să încadreze fapta în baza art. 234 Cod penal - îndeletnicirea ilegală cu pescuitul, vânatul sau alte exploatari ale apelor, cu utilizarea substanțelor explozive și otrăvitoare, sau a altor mijloace de nimicire în masă a faunei.

Odată ce această încadrare nu a fost făcută la etapa urmăririi penale sau în instanța de fond, instanța de apel nu este în drept să recalifice fapta din prevederile art. 186 Cod penal în baza art. 234 Cod penal, urmând a fi pronunțată o sentință de achitare.

Instanța nu s-a expus asupra versiunii inculpatului că peștele depistat în automobilul său a fost procurat, că martorii acuzării nu puteau pe timp de noapte să recunoască, la o distanță de aproximativ 100 m., persoana care era în luntre.

Instanța și procurorul nu au verificat declarațiile inculpatului privind exercitarea presiunii psihologice asupra lui de către poliție.

Totodată, art. 4 al Protocolului 7 al CEDO, interzice urmărirea penală sau judecarea a celei de a doua ”infracțiune” în măsura în care aceasta decurge din fapte identice sau fapte care sunt în mod substanțial aceleași.

Instanța de fond, cunoscând despre procedura administrativă/penală, finisată cu executarea pedepsei cu amenda, era obligată să verifice legalitatea hotărârilor prin care s-a redeschis a doua ”procedură penală”. Or, conform constatărilor Curții Europene, s-a subminat garanția prevăzută la art. 4 al Protocolului nr. 7 CEDO.

Astfel, instanța nu a anulat procesul-verbal în privința lui Ermurachi A. cu privire la contravenția prevăzută la art. 114 alin. (5) Cod contravențional, din 19 aprilie 2011, și hotărârea Inspectoratului Ecologic de Stat Ialoveni din 05 mai 2011 de sancționare, și a examinat contestația depusă după executarea sancțiunii aplicate, la 16 mai 2011, adică peste termenul legal prevăzut la art. 448 Cod contravențional.

4. Conform deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2014, toate apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a concluzionat că sentința este fondată și legală.

5. Avocatul Dorin Trestianu a declarat recurs ordinar, în numele inculpatului Ceresco V., solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că au fost neglijate probele apărării, la baza deciziei fiind puse doar probele acuzării.

Astfel, sentința este una abstractă, nemotivată, instanța încălcând mai multe drepturi și principii generale, care au menirea să asigure dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 § 1 al CEDO.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Ilie Gîlcă, în numele inculpatului Ermurachi A., solicitând casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că decizia nu este suficient motivată, fiind confuză și superficială.

6. Potrivit deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 aprilie 2015, recursurile au fost admise, casată total decizia contestată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în apelurile apărării - organul de urmărire penală urma să se conducă de prevederile art. 116 Cod penal și să califice fapta în baza normei speciale respective, că conform actului de constatare nr. 27 din 20.04.2011 peștele ridicat de la inculpați este în stare de putrefacție, nefiind dovedit că acesta a fost pescuit anume pe 19.04.2011, ora 15.30, că nu au fost prezentate probe care ar confirma că peștele ridicat de la inculpați aparține părții vătămate S.A. ”Pescăruș-Dănceni”.

Instanța de apel s-a pronunțat superficial, fără o argumentare cuvenită și asupra alegațiilor apărării că colaboratorii poliției au aplicat presiune psihologică asupra inculpatului Ermurachi A., cu scopul de a-l determina să semneze procesul-verbal cu privire la contravenție din 19.04.2011, că prin decizia Colegiului civil al CSJ din 09 iunie 2010 a fost anulată adeverința de privatizare nr. 13/02 din 12.10.2001, eliberată de Departamentul Privatizării, iar S.A. "Pescăruș-Dănceni" nu este parte corespunzătoare în acest proces.

Astfel, instanța de apel nu a ținut cont de explicațiile de la pct. 21.1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, potrivit căror, în condițiile când inculpatul înaintează versiuni de aplicare a constrângerii în timpul urmăririi penale, instanța de apel, amânând examinarea, va întreprinde măsuri adecvate de verificare a acestor circumstanțe prin intermediul procurorului”.

În același timp, în partea descriptivă a sentinței se invocă doar prejudiciul total de 7.606,5 lei, fără a fi specificat quantumul de pește pe specii și costul unui kilogram, nefiind clară formarea acestui prejudiciu, or în această sumă este inclus atât prețul comercial al cantității peștelui ridicat de la inculpați, cât și costul fiecărui exemplar separat.

Instanța de apel a lăsat fără apreciere explicația lui Borta G., că peștele ridicat de la inculpați a fost cântărit și numărat în prezența ultimilor, a polițistului Marin V. și inspectorului piscicol. Însă, din actul de constatare nr. 27 din 20.04.2011, rezultă că acesta a fost întocmit în lipsa inculpaților, ei nefiind prezenți la efectuarea procedurii date.

Mai mult, din conținutul actului nominalizat nu rezultă că peștele depistat la inculpați ar fi fost numărat, precum și nu sunt careva date despre fiecare specie în parte, pe când în demersul reprezentantului părții vătămate, Borta G., este indicat că S.A. "Pescăruș-Dănceni" i-a fost cauzată o daună materială în sumă de 7.606,5 lei, suma fiind calculată reieșind din greutatea peștelui ridicat și din calculul pentru fiecare exemplar în parte.

Instanța de apel a indicat hotărârea Judecătoriei Ialoveni nr. 5 CPR - 48/2011 din 28 iunie 2011, ca probă care confirmă vinovăția inculpaților, fără a supune unei analize minuțioase textul acestei hotărâri din care rezultă ca instanța a admis contestația S.A. "Pescăruș-Dănceni" și a anulat amenda aplicată lui Ermurachi A., însă nu a anulat și hotărârea Inspectoratului Ecologic de Stat Ialoveni din 05 mai 2011.

Totodată, potrivit declarațiilor inculpaților, peștele depistat în automobilul lui Ermurachi A. a fost procurat de pe traseu, ultimii invocând ca acest fapt poate fi confirmat de martorii Castraveț V. și Blanița V., declarații pe care instanța de apel le-a respins fără a-și argumenta concluzia în acest sens, indicând doar ca acestea urmează a fi apreciate critic, or acești martori, ca și martorii acuzării, au depus declarații fiind avertizați de răspundere penală în conformitate cu prevederile art. 312-313 Cod penal.

O astfel de abordare a problemei de drept nu poate fi susținută, deoarece la unele argumente invocate în apeluri nu s-a dat un răspuns argumentat, iar altele au fost ignorate în totalitate, nefiind redată în textul deciziei.

Instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, a susținut poziția instanței de fond în ce privește aprecierea probelor, acceptând niște concluzii de ordin general, cu privire la conținutul declarațiilor reprezentantului părții vătămate, Borta G., a martorilor Mereacre A., Bivol I. și Postica G., fără a le da o apreciere prin prisma art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.

Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate.

Instanța de apel urma să analizeze, să aprecieze și să verifice fiecare probă în parte, să dezvăluie fiecare concluzie de acceptare sau respingere a probei, fapt ce nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale.

Or, instanța de apel nu a înlăturat contradicțiile dintre declarațiile date de reprezentantul părții vătămate și concluziile din actul de constatare nr. 27 din 20.04.2011, nu a clarificat care este valoarea reală a prejudiciului cauzat și cui a fost acesta cauzat, dacă corespunde fapta constatată prin rechizitoriu și prin hotărârile instanțelor judecătorești cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților.

Instanța de apel urma să se pronunțe asupra fiecărui argument din apelurile declarate, în baza evaluării proprii și juste a probelor administrate în cursul urmăririi penale, a celor readministrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate la etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților, să rețină corect starea de fapt, vinovăția inculpaților și încadrarea juridică a faptelor comise de către aceștia.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2015, apelurile au fost admise, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Ceresco Vitalie, Ermurachi Andrei și Frunze Andrei au fost achitați de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 27, 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond doar a enumerat probele administrate, însă nu a apreciat separat fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpaților în rechizitoriu, nu a constatat cine este partea vătămată și care este valoarea bunurilor sustrase.

Potrivit Actului de constatare din 20 aprilie 2011, peștele ridicat de la inculpați era în stare de putrefacție și nu poate fi reținut ca fiind probat că a fost pescuit anume la 19 aprilie 2011, ora 15.30.

În același timp, S.A. "Pescăruș-Dănceni" nu are statut de parte vătămată, nefiind confirmat că la data săvârșirii faptei deținea în folosință iazul.

Prin decizia din 09.06.2010, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a anulat adeverința de privatizare nr. 13/02 din 12 octombrie 2001, eliberată de Departamentul Privatizării și privatizarea de către S.A. "Pescăruș-Dănceni" a digului, canalelor de scurgere a apelor revărsate și întărirea pantei la heleșteul Suruceni și digului la heleșteul Suruceni nr.2.

Astfel, S.A. "Pescăruș-Dănceni" nu poate avea statut de parte vătămată.

Totodată, prin hotărârea Judecătorei Ialoveni din 28.06.2011, a fost admisă contestația S.A. "Pescăruș-Dănceni" și anulată amenda stabilită prin hotărârea IE Ialoveni din 05.05.2011 în baza art. 114 alin. (5) Cod contravențional, cu remiterea materialelor acumulate și procesul-verbal din 19.04.2011 către procuror, pentru a verifica dacă încălcarea lui Ermurachi A. constituie elemente constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) Codul penal.

Anterior, la 05 mai 2011 prin hotărârea Inspecției Ecologice Ialoveni a Inspectoratului Ecologic de Stat Ermurachi A. a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 114 alin. (5) Cod contravențional și supus amenzii, pe care acesta a achitat-o, temei de adoptare a hotărârii din 05 mai 2011 fiind procesul-verbal cu privire la contravenție din 19 aprilie 2011.

Anulând amenda stabilită prin hotărârea Inspecției Ecologice Ialoveni a Inspectoratului Ecologic de Stat din 05 mai 2011 în baza art. 114 alin. (5) Cod contravențional, instanța de fond nu a anulat și hotărârea Inspecției Ecologice Ialoveni a Inspectoratului Ecologic de Stat din 05.05.2011 și procesul-verbal cu privire la contravenție din 19 aprilie 2011 în privința lui Ermurachi A.

Deci, inculpatul Ermurachi A. a fost pedepsit dublu, prin ce i s-a încălcat dreptul de a nu fi urmărit, judecat și pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, în corespundere cu prevederile art. 22 Cod de procedură penală și art. 7 alin. (2) Cod penal.

Probele relevate în cuprinsul sentinței nu prezintă garanții de probare certă și concludentă a vinovăției inculpaților în săvârșirea infracțiunii imputate, motiv pentru care se impune achitarea lor conform prevederilor art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală.

8. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței în privința inculpaților Ermurachi A. și Frunze A., rejudecarea cauzei în privința inculpatului Ceresco V. și pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal în privința lui să fie încetat, în legătură cu decesul.

Recurentul a invocat că soluția instanței de apel contravine prevederilor art. 419 Cod de procedură penală, conform cărui rejudecarea cauzei de către instanțe de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță.

Instanța era obligată să argumenteze motivele admiterii sau respingerii probelor, atât de învinuire, cât și cele de apărare. Toate probele se supun analizei, indiferent de faptul că sunt cuprinse în dosarul penal sau prezentate de părți în ședință.

Vinovăția inculpaților a fost dovedită pe deplin prin probele administrate.

Instanța de apel incorect a apreciat probele acușării, nu a evaluat multilateral și obiectiv declarațiile reprezentantului părții vătămate, Bortă G., a martorilor Postică G., Mereacre A., Bivol I. și Marin V., procesul-verbal cu privire la contravenție din 19 aprilie 2011, actul de constatare nr. 27 din 20 aprilie 2011, plângerea părții vătămate S.A. "Pescăruș-Dănceni", hotărârea Judecătorei Ialoveni din 28 iunie 2011 și decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 19 august 2011.

Totodată, decizia Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2010, prin care a fost anulată adeverința de privatizare a digului iazului Suruceni și Suruceni 1, nu are relevanță, aceasta atestând doar simplul fapt, că iazul Suruceni, pe parcursul anilor, a fost obiectul unor litigii civile și nu determină dreptul de proprietate al iazului.

Conform normelor Codului civil, dreptul de proprietate se dobândește din momentul înregistrării în registrul bunurilor imobile, iar conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate aparține S.A. "Pescăruș-Dănceni".

Faptul că pe parcursul anilor iazul Suruceni a fost obiectul unor litigii civile, nu acordă drept inculpaților de a pescui ilegal peștele din iaz, care este proprietate privată a S.A. "Pescăruș-Dănceni".

Dreptul S.A. "Pescăruș-Dănceni" de a gestiona iazul Suruceni se confirmă și prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 iulie 2012, prin care a fost respinsă acțiunea Primăriei s. Suruceni împotriva S.A. "Pescăruș-Dănceni", S.R.L. "Victoriaș", intervenienți accesorii Agenția "Apele Moldovei" și Agenția Relații Funciare și Cadastru privind declararea nulității titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, titlurilor de stat de folosință separată a apelor și a contractului de vânzare-cumpărare din 12 iunie 2006, și prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 07 aprilie 2004, că Consiliul Primăriei s. Suruceni, r-nul Ialoveni este obligat să restituie bazinul acvatic heleșteul Suruceni 2 în posesia S.A. "Pescăruș-Dănceni", cu înlăturarea obstacolelor.

Astfel, S.A. "Pescăruș-Dănceni", fiind proprietar al iazului Suruceni, are dreptul constituțional la respectarea bunurilor sale proprietate privată, iar acțiunile inculpaților corect au fost încadrate în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, dar nu în baza art. 114 alin. (5) Cod contravențional.

A fost confirmat că prin acțiunile ilegale ale inculpaților, din proprietatea S.A. "Pescăruș-Dănceni" a fost sustras pește, părții vătămate fiindu-i pricinuită a daună considerabilă, în sumă de 7.606,5 lei.

Este nefondată poziția apărării privind dubla condamnare, deoarece prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 28 iunie 2011 a fost admisă contestația S.A. "Pescăruș-Dănceni" și anulată hotărârea Inspectoratului Ecologic de Stat Ialoveni din 05 mai 2011, prin care Ermurachi A. a fost sancționat cu amendă în mărime de 100 unități convenționale, cu remiterea materialelor către Procuratura Ialoveni pentru verificarea faptului dacă în acțiunile lui Ermurachi A. nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) Cod penal, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 august 2011 a fost respins ca nefondat recursul lui Ermurachi A. declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 28 iunie 2011.

Instanța de apel nu a respectat indicațiile Curții Supreme de Justiție formulate în decizia din 15 aprilie 2015 și s-a limitat la respingerea argumentelor acuzării fără a da apreciere probelor prezentate, care dovedesc vinovăția inculpaților, concluzia fiind una greșită, necâtând că există o sentință de condamnare, în care instanța de fond, bazându-se pe aceleași probe, a argumentat detaliat vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate.

În drept, recursul este fondat pe temeiul din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus neclar.

8.1. A declarat recurs ordinar și reprezentantul părții vătămate S.A. ”Pescăruș-Dănceni”, Bortă V., în care solicită casarea deciziei adoptate și menținerea sentinței în privința inculpaților Ermurachi A. și Frunze A., rejudecarea cauzei în privința inculpatului Ceresco V. și pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal în privința lui să fie încetat, în legătură cu decesul.

Recurentul a indicat că S.A. ”Pescăruș-Dănceni” a suportat un prejudiciu material în sumă de 2.946,5 lei, calculat din cantitatea de pește sustras și un prejudiciu cauzat resurselor acvatice în sumă de 4.660 lei, calculat pe fiecare exemplar de pește, în baza anexei nr. 2 din Legea nr. 149 din 08 iunie 2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura.

Potrivit depozițiilor inculpatului Ermurachi A. din 19 aprilie 2011, necunoscând că pescuitul în această perioadă este interzis, a mers la iazul Suruceni la pescuit cu undița electrică, unde a fost depistat de poliție.

Conform declarațiilor martorilor Mereacre A., Bivol I. și Postică G., inculpatul Ermurachi A. era pe iaz, într-o barcă, având la el o undiță electrică. Acesta mergea cu undița prin apă, iar altă persoană aduna peștele și îl punea în barcă, o altă persoană era lângă automobilul de pe malul iazului.

Dat fiind că inculpații, la sustragerea peștelui au utilizat undița cu curent electric, peștele a doua zi deja nu mai corespundea cerințelor sanitare-veterinare pentru comercializare. Totodată, această metodă de pescuit are efecte negative foarte grave asupra florei și faunei.

Decizia Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2010, privind anularea adevărului de privatizare a digului iazului Suruceni și Suruceni 1, nu are relevanță, aceasta atestând doar că iazul Suruceni, pe parcursul anilor, a fost obiectul unor litigii civile și nu determină dreptul de proprietate al iazului.

Dreptul de proprietate, conform normelor Codului civil, se dobândește din momentul înregistrării în registrul bunurilor imobile, iar conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate aparține S.A. ”Pescăruș-Dănceni”, începând din 1995.

Faptul că pe parcursul anilor iazul Suruceni a fost obiectul unor litigii civile, nu acordă drepturi inculpaților de a pescui ilegal peștele din iaz, care este proprietate privată a S.A. ”Pescăruș-Dănceni”.

Dreptul S.A. ”Pescăruș-Dănceni” de a gestiona iazul Suruceni se confirmă și prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 iulie 2012, prin care a fost respinsă acțiunea Primăriei s. Suruceni împotriva S.A. ”Pescăruș-Dănceni”, S.R.L. ”Victoriaș”, intervenienți accesorii Agenția ”Apele Moldovei” și Agenția Relații Funciare și Cadastru privind declararea nulității titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, titlurilor de stat de folosință separată a apelor și a contractului de vânzare-cumpărare din 12 iunie 2006 și hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 07 aprilie 2004, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 aprilie 2004, Consiliul Primăriei s. Suruceni, r-nul

Ialoveni fiind obligat să restituie bazinul acvatic heleșteul Suruceni 2 în posesia S.A. "Pescăruș-Dănceni" cu înlăturarea obstacolelor.

Consiliul sătesc Suruceni, de mai multe ori a încercat să însușească ilegal terenul fondului apelor proprietate publică a statului.

Prin decizia nr. 04/02 din 19 martie 2001, privind trecerea în proprietatea publică a unității teritorial administrative a unor bunuri aflate pe teritoriul comunei Suruceni, consiliul a încercat să treacă în proprietate publică locală terenul subacvatic (terenul fondului apelor) al iazului Suruceni și al iazului Suruceni 2, iar prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 19 iulie 2004, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2005, a fost anulată decizia dată.

Inculpatul Ermurachi A. a recunoscut că a mers la pescuit cu permisiunea primarului, cunoștea că iazul este păzit și că iazul a fost obiect al litigiilor în perioada 2004-2013.

În același timp, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile eliberat de OCT Ialoveni, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat pe numele S.A. "Pescăruș-Dănceni" de către Agenția Relații Funciare și Cadastru și titlul de folosire separată a apei eliberat de Agenția Apele Moldovei, confirmă că S.A. "Pescăruș-Dănceni" gestionează iazul Suruceni începând cu anul 1995.

Constatările instanței de apel sunt eronate și contrare situației reale, examinarea cauzei având loc cu încălcarea principiului independenței și imparțialității instanței de judecată.

Astfel, S.A. "Pescăruș-Dănceni", fiind proprietar al iazului Suruceni, are dreptul constituțional la respectarea bunurilor sale proprietate privată.

Totodată, din conținutul contestației depusă de S.A. "Pescăruș-Dănceni" și din conținutul hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 28 iunie 2011 rezultă că s-a anulat hotărârea Inspectoratului Ecologic de Stat Ialoveni din 05 mai 2011 prin care a fost amendat Ermurachi A. în baza art. 114 alin. (5) Cod contravențional.

În drept, recursul este fondat pe temeiul din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

9. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în

hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat. În corespundere cu art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală, se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1. și 2. din decizie*):

a) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu. Nu a indicat în hotărâre motivele pentru care a respins probele apărării și versiunile inculpaților;

b) nu a constatat fapta conform circumstanțelor invocate în rechizitoriu, în partea descriptivă a sentinței fiind indicat doar prejudiciul total de 7.606,5 lei, fără a fi specificat cuantumul de pește pe specii și costul unui kilogram, conform învinuirii formulate.

Faptul că sentința este neîntemeiată legal, a fost constatat și prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 aprilie 2015, care, fiind irevocabilă, are puterea unui lucru judecat (*pct. 6. din decizie*).

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1), (5), (6), 417 alin. (1) pct. 8), 419, 394 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă indicarea învinuirii pe baza căreia cauza

în privința învinutului a fost trimisă în judecată, descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, corect concluzionând că sentința este una neîntemeiată și rejudecând cauza potrivit regulilor generale, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 7. din decizie*):

a) nu a indicat învinuirea pe baza căreia cauza în privința învinuitorilor a fost trimisă în judecată, descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor de drept pentru achitarea inculpaților.

Or, norma de drept invocată de instanța de apel - art. **389 alin. (1)** Cod de procedură penală, nu prevede temeiuri pentru adoptarea unei sentințe de achitare;

b) nu a apreciat fiecare probă separat din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele invocate în rechizitoriu, și motivele pentru care instanța a respins probele aduse în sprijinul acuzării;

c) conform procesului-verbal al ședinței de judecată (*v. 2 f.d. 20*), nu a verificat în ședința de judecată nicio probă, prin citirea și consemnarea lor în respectivul proces-verbal, dar și-a întemeiat concluziile pe asemenea probe, inclusiv pe declarațiile inculpaților, martorilor Postică G., Mereacre A., Bivol I., Marin V., Castraveț V. și Blanița V., probele scrise de la f.d. 6, 13, 17, 22, 23, 31, 37, 164-169 v. I;

d) a pronunțat o hotărâre neîntemeiată în privința inculpatului Ceresco V., procesul penal în privința acestuia urmând a fi încetat necondiționat în legătură cu decesul lui.

Or, potrivit art. 391 alin. (1) pct. 2), 394 alin. (4), 396 pct. 2) Cod de procedură penală, dacă a intervenit decesul inculpatului se adoptă o sentință de încetare a procesului penal. Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal. Dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind, că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor declarate, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare, declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli, și de partea vătămată S.A. ”Pescăruș-Dănceni”, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2015, în privința inculpaților Ceresco Vitalie Vasile, Ermurachi Andrei Grigorii și Frunze Andrei Gheorghii, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 20 iulie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun